

STILLER BERTALAN;

Honfiakká kell lennünk!

Nem egyhamar teremthetünk elő százanként de-
rék magyar tanítókat; nem egykönnyen tehetünk

szert célszerű magyar iskolakönyvekre; nem találjuk amúgy hevenyében a roppant igényeknek megfelelő magyar nyelvű lelkészeket s hitszónokokat; tanítói képezdéknek s papnöveldeknek még eszméje is alig van megpendítve; s végre zsidó irodalmunk, ezredéves valláséletünk ezen életfája sem fog egy éj alatt fölvirulni magyar földben, mint Jónás próféta pálmája. S hiában, mindezen tényezők egyetemes eredménye fogja, társadalmi s műveltségi állásunk új lendületével együtt, honi hitrokonainkat valódi magyar zsidókká tenni.

Türelem! Nagy a nehézség, bonyolódott a talány, hatalmas a sphinx, mely örvénybe dönt, ha amazt meg nem fejtjük; éles az ellentét múlt s jövő között; ellenségeink minden lépten nyomon követnek kételyekkel, gyanúsításokkal, gúnnyal s gyűlölettel. De győzendünk, mint eddig. Tegye mindenki saját körében a magáét, mozogjon serényen százezer kéz a közös mű körül, és sikerülni fog. Nekünk jutott a nagy feladat, ezen ellentétet kiengesztelni, ezen tátongó rést a múlt és jövő közt betölteni vagy legalább szilárdan áthidalni. Oldjuk meg a feladatot alaposan, minden irányban, váljunk magyarokká Isten igazában...

(Magyar Izraelita, 1862 febr. 21)